

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

תוכן עניינים

א. זבין וטמאי מתים משתלחין חוץ למחנה אחת ... תן מחנה לזה ומחנה לזה ... זבין ומצורעין משתלחין למקום אחד והתורה אמרה בדרף שלא ישב טמא אחר עמו 1

ב. בן לוי שהרג גולה מפלך לפלך ואם גלה לפלכו פלכו קולטו ... כי בעיר מקלטו ישב עיר שקלטתו כבר 3.....

דף קיז.

א. זבין וטמאי מתים משתלחין חוץ למחנה אחת ... תן מחנה לזה ומחנה לזה ... זבין ומצורעין משתלחין למקום אחד והתורה אמרה בדרף שלא ישב טמא אחר עמו

כבר התבאר במסכת פסחים דף סז. שמצות¹ עשה לשלח כל הטמאים מן המקדש שנאמר (במדבר ה פסוק ב) וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש.

אין כל הטמאים משתלחים מחוץ למקום אחד אלא לכל טמא יש חובת שילוח מן המחנה שנאמר בו.

ושלש מחנות יש במצות שילוח, מחנה שכינה שהוא לפנים מחומת העזרה משער ניקנור ולפנים שהוא כנגד מחנה שכינה. מחנה לזיה שהוא לפנים מחומת הר בית, ומחנה ישראל שהוא מפתח ירושלים ולפנים.

במצורע נאמר (ויקרא יג פסוק מז) בדרף ישב מחוץ למחנה מושבו זה מחנה ישראל שהוא מפתח ירושלים ולפנים, לפיכך משלחין את המצורע חוץ לג' מחנות שהוא חוץ לירושלים

¹ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ג הלכה א - ה וסמ"ע עשה לא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ומשלחין זבין וזבות נדות ויולדות חויץ לשתי מחנות שהוא חויץ להר הבית. וטמא מת ואפילו המת עצמו מותר להכנס להר הבית שנאמר (שמות יג פסוק יט) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ בְּמַחְנֵה הַלְוִיָּהּ. וכן טמא הדין בטמא טומאת שריץ ונבילה ושאר טומאות מנע ובוטל נדה שאינו בעל קרי. החיל משלחין ממנו עכו"ם וטמאי מת ובוטלי נדות, אבל טבול יום נכנס לשם שכבר טבל.

כל הטמאים² שנצטוינו לשלחם חויץ למחנה כל אחד כפי דינו³ אם עברו ונכנסו עוברים בלא תעשה⁴ שנאמר (דברים כג פסוק יא) וַיֵּצֵא אֶל מַחֻוֹץ לְמַחֲנֵה זֶה מַחְנֵה שְׂכִינָה לֹא יָבֹא אֶל תּוֹךְ הַמַּחֲנֵה זֶה מַחְנֵה לְוִיָּהּ, וכן מצורע שנכנס לירושלים לוקה⁵, אבל אם נכנס לשאר הערים המוקפות חומה אע"פ שאינו רשאי לפי שנאמר פָּרַד יֵשֵׁב, אינו לוקה.

נכנס המצורע להר הבית לוקה שמונים, אבל טמא מת או טבול יום ואפילו טבול יום דזב⁶ דהיינו אחר שטבל ביום אחרון של ספירתו, שנכנס לעזרת נשים אינו לוקה אלא מכין אותו מכת מרדות.

ומדרבנן⁷ אסרו על טמא מת ובוטלי נדות ליכנס לחיל⁸. אבל טבול יום מותר

² רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ג הלכה א – ה)

³ ועיין ערוה"ש סי' לו סעי' ז וסעי' י וכתב שם שלדעת הרמב"ם דין בעל קרי כדין טמא מת שהרי היא כטומאת מנע

⁴ ולכאורה העשה והל"ת אינם מעניין אחד שהעשה הוא כשנצטאו במקדש מצוה לשלחם החוצה והלאו הוא שלא יטמאו את מחניהם דהיינו שאם נטמאו חויץ למחנה שלא יכנסו בטומאתם ועיין ערוה"ש שם סעי' ה' ו' ⁵ ואם נגע בחומות ירושלים מבחוץ וכן זב שנגע בחומות הר הבית מבחוץ וטמא מת שנגע בחומת העזרה מבחוץ פטור ומ"מ אסור מדרבנן (ערוה"ש שם סעי' כב) אמנם עיין באגרות משה יו"ד ד סי' סג אות ה דדעת הרמב"ם דחומת ירושלים וכותל הר הבית אינם קדושים וא"כ אין לכאורה איסור לגעת מבחוץ ועיי"ש אות יא שיש לפסוק שכותל הר הבית יש בו קדושה וצ"ע

⁶ כדמוכה בסוגיא יבמות ז ע"ב ובתוד"ה ר' יוחנן וברמב"ן ורשב"א ועוד ראשונים שם וכן הוא בערוה"ש שם סעי' יב

⁷ דהאי דטמאי מתים אין נכנסים מן החיל ולפנים, היינו מדרבנן. דמדאורייתא אפילו בעזרת נשים שרו, שכל זה מחנה לוייה עד עזרת ישראל ששם שער ניקנור (ר"ב כלים פרק א משנה ח ובעין זה בפיה"מ ועיין רמב"ם בית הבחירה פ"ז המ"ז ובראב"ד שם)

⁸ לפנים מחומת הר הבית היה כותל גבוה עשרה טפחים והוא נקרא סורג, ולפנים ממנו החיל עשר אמות: (ר"ב שם) ועיי"ש ברמב"ם שאף עכו"ם משלחים משם ועיין בצ"ח ח"י סי' א שכתב "וא"כ אפילו נכנסו מעצמן אילו היה הכת בידיו להוציאם משם (לולא חשש איבה וכו') מאומות העולם) היה מן החובה לעשות זאת כפי שפוסק עוד הרמב"ם בפ"ג מה' ביאת מקדש ה"ה: החיל משלחין ממנו עכו"ם וטמא מת ובוטלי נדות. עכ"פ יש להמנע

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

י"א⁹ שקדושת המקדש וירושלים קדושה ראשונה קדושה לעתיד לבוא, ובמה נתקדשה בקדושה ראשונה שקדושה שלמה שהוא קידש העזרה וירושלים לשעתן וקידשן לעתיד לבא, וא"כ אף בזמן הזה הנכנס בטומאה לוקה. וי"א שאפילו למ"ד שקדושת א"י לא בטלה קדושת ירושלים והמקדש בטלה משנחרבו¹⁰, לפיכך הנכנס עתה שם אין בו כרת ומלקות (השגת הראב"ד שם)

ולהלכה.¹¹ כיון שדעת רוב הראשונים כהרמב"ם, הנכנס בזמן הזה חייב כרת ומלקות¹².

ב. בן לוי שהרג גולה מפלך לפלך ואם גלה לפלכו פלכו קולטו ... כי בעיר מקלטו ישב עיר שקלטתו כבר

בכל מחיר שלא לעשות איזה השתדלות שהיא לאספם ולהביאם ולשדלם שיכנסו לשם, ויעוין עוד ברמב"ם שם בהט"ז ע"ש. והכי ראיתי בשו"ת אבני נזר חיו"ד ח"ב סי' תמ"ט שפשוט בעיניו ג"כ בכנ"ז דלמ"ד קדושה לעתיד לבוא הנכנס לתוכה חייב כגון ערל וטמא ועכו"ם ואם היה בכח לפעול שיניחו לשמור שלא יכנסו שם עכו"ם מן החובה לעשות זאת כיון דמן הדין אסור לכנס אף בזה"ז עיי"ש.

⁹ רמב"ם בית הבחירה פ"ו הי"ד והט"ז

¹⁰ וכתב הראב"ד שם "לפי שהיה יודע עזרא שהמקדש וירושלים עתידים להשתנות ולהתקדש קידוש אחר עולמי בכבוד י"י לעולם כך נגלה לי מסוד ה' ליראיו"

¹¹ מגן אברהם סי' תקס"א ס"ק ב ומ"ב שם ס"ק ה ערוה"ש שם סי' יג סעי' יח

¹² ועיין ב ועיין שו"ת ציץ אליעזר חלק י סימן א שהאריך להוכיח שכן דעת רוב הפוסקים דלא כראב"ד וכתב "ויעוין עוד בספר שערי ירושלים שער ה' מהמסופר מה שהשר משה מונטיפיורי עשה נגד רצון כל היהודים אשר בירושלים שהתרו בו שאסור ליכנס שם, וכן בוילקט יוסף מחב' י"ג סימן קל"ד שהועד שם שרבה של ירושלים הגאון הגר"ש ז"ל הוכיח אותו על פניו על כך, בנמקו שרוב הפוסקים חולקים על הראב"ד, ואף להראב"ד יש איסור תורה עיי"ש, וכך היא גם הלך דעתו של הגאון הגרצ"פ ז"ל בקו' הר צבי כיעו"ש. ונבספר לשד השמן כתוב בשם הרימ"ט בלשון זה: כששמע הגאון ר' שמואל סלנט זצ"ל את המעשה הזה שלח להוכיח את השר הצדיק מונטיפיורי על עשותו משנה גדולה, ובבואו אליו הצטרק בדמעות שלא ידע שיש ע"ז איסור תורה, הוא חשב שהאיסור הוא רק מצד הישמעאלים ומכיון שקיבל רשות שמח לקיים גם מצוה זו, אלא שכן אמנם הגאון הגר"ש כמו הגאון הגר"מ אוערבאך ז"ל גערו באלה שאמרו לנדותו באמרם שעשה זאת השר הצדיק בשגגה ובתמימות עכ"ל. ועוד זאת כפי המסופר בספרים, כאשר המוסלמים באו לאחר מיכן לכנות בניניהם בהר הבית החריבו וערו עד היסוד את יסודות המקומות הקדושים והשחיתו ובלעו את פני קרקע בית המקדש והשוו את אדמתו עד שלא נודעו עוד המצרים של מקומות הקודש וגבוליהם, והרי כידוע בית המקדש לא היה במישור כי אם היו עולים אליו ועתה הוא כולו מישור ומקומו נמוך מהעיר, ומה שכתוב בשו"ת יעב"ץ ח"א סי' פ"ז שהר הבית ומעלותיו לא נשתנו כל עיקר ולא שלטה בהם הריסת האויבים כלל כיעו"ש, ניתן לומר בכזאת על הזמן שהי' סמוך לחרבן הבית כפי שהיעב"ץ שם מדבר מהתקופה ההיא, אבל לא על התקופה המאוחרת אשר עינינו רואות בעליל שכן שינו ושינו וכנ"ל. והעזרה הרי יכלו למשך עד המקום שירצו מהר הבית כנפסק ברמב"ם פ"ד מביהב"ח ה"י יע"ש באו"ש וכן ברש"ש ריש סנהדרין, וא"כ הרי לא נדע כעת מאין ולאן".

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

כבר התבאר במסכת מכות דף יב: שרוצה שהרג¹³ בשגגה בעיר מקלטו, גולה בה משכונה לשכונה ובכל העיר הוא יכול לצאת חוץ מאותה שכונה שהרג בה¹⁴, ואינו יוצא מן העיר. וי"א¹⁵ שאינו יוצא מאותה שכונה שגלה בה וי"א

ובן לוי שהרג במדינתו גולה למדינה אחרת מערי הלויים¹⁶, לפי שכולן קולטות, ואם הרג חוץ מערי הלויים וברח לעירו הרי זה קולטו¹⁷. וי"א¹⁸ שגם אם הרג בעירו אם גלה משכונה לשכונה בדיעבד קולטתו.

אם גלה בן לוי¹⁹ פעם אחת וחזר והרג שם, גולה בה משכונה לשכונה כמו בישראל שהרג דכתיב (במדבר לה פסוק כח) פי בעיר מקלטו ישב עיר שקלטתו כבר.

¹³ רמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק ז הלכה ה

¹⁴ כ"כ במאירי

¹⁵ דעה ראשונה במאירי ודלא כרמב"ם.

¹⁶ ראיתי להרב קרבן העדה כחי' למדות פ"ב דנתקשה על הך דינא דמתני' וז"ל וקשה כי הרג באותה העיר למה אינו רשאי לצאת מאותה העיר מפני גואל הדם שלא יפגענו בדרך א"כ גם בן לוי שהרג בראשונה נמי אינו רשאי לצאת מן העיר מפני גואל הדם וכו' וצ"ע עכ"ל. ולקוצר ענ"ד אחרי המחילה רבה לא ידעתי מאי קאמר ואין כאן מקום לחלות קושיתו דהא דאינו רשאי לצאת לאו מפני גואל הדם הוא כמ"ש הוא ז"ל אלא אינו רשאי לצאת מפני רציחה ראשונה דגלה לשם וישב שם וכו' משא"כ בן לוי שהרג בראשונה וזה ברור. אמר יוסף

¹⁷ לדעת הרמב"ם זהו פי' פלכו קומתו עיין מעשה רקח

¹⁸ תוס' ור"י מלונגיל בפ"י פלכו קולטתו, וכן בפ"י אחד בריטב"א

¹⁹ כך פי' בריטב"א פלכו קולטתו ומסתבר שאף רבינו מודה בזה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

